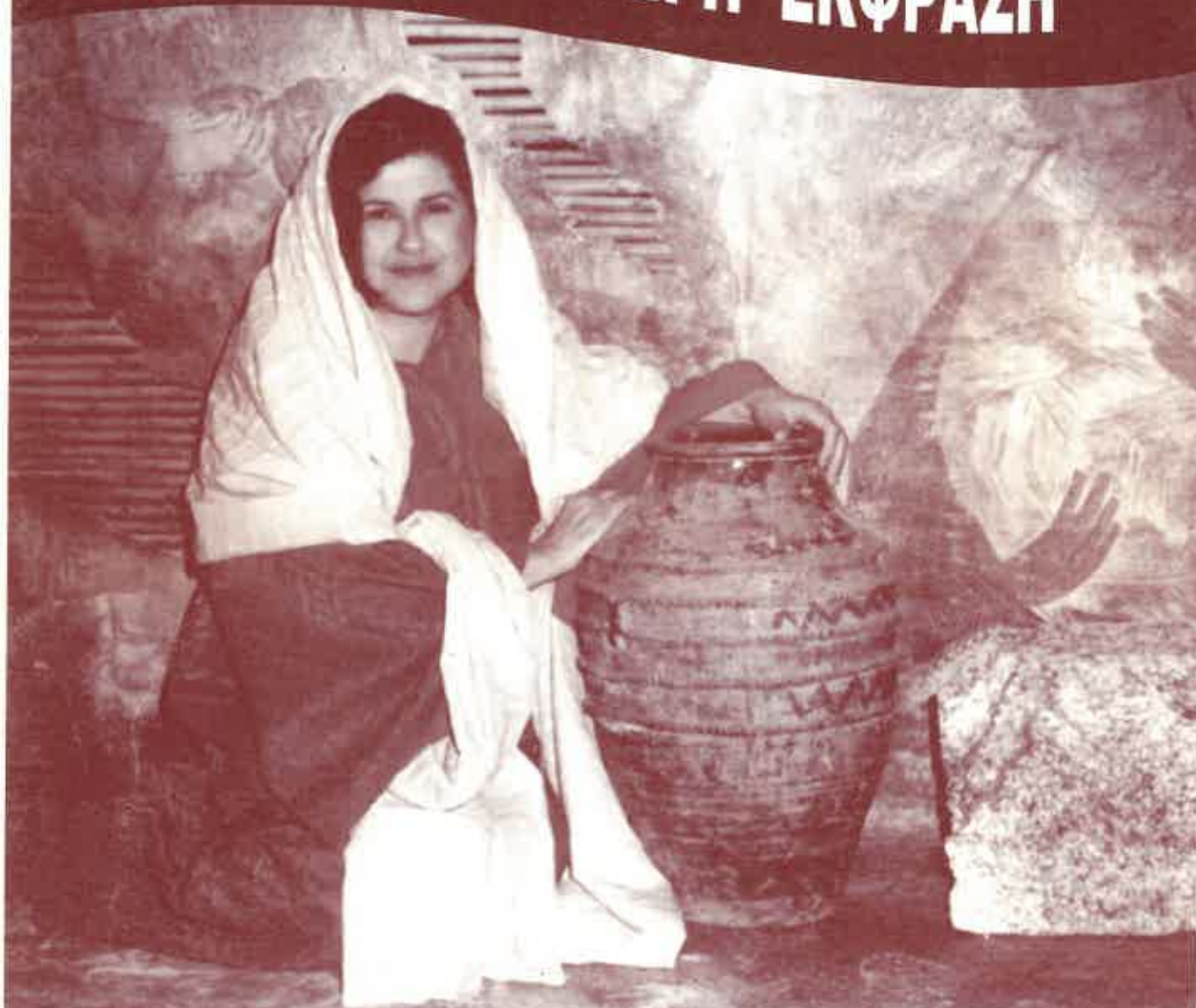

Θεατρική περίοδος
2001 - 2002

Βιτσέντζου Κορνάρου
«Η θυσία του Αβραάμ»

ΘΕΑΤΡΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

► Υλικό για τον εκπαιδευτικό ► Φύλλα εργασίας για τους μαθητές - θεατές

Η «Ελεύθερη Έκφραση» στοχεύει να συμβάλει στην εκπλήρωση της κοινωνικής αποστολής του θεάτρου. Δύο ήταν οι άξονες πάνω στους οποίους κινηθήκαμε για να επιτύχουμε το στόχο αυτό.

Ο πρώτος αφορά την προσφορά στους θεατές πληροφοριών για τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες της εποχής του έργου της παράστασης, οι οποίες θα τους βοηθήσουν σε μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγισή του. Έτσι, αποφασίσαμε η κάθε παράσταση να πλαισιώνεται από μια μικρή έκθεση αφιερωμένη στην εποχή που γράφτηκε το έργο. Για το πρώτο έργο, τη «Θυσία του Αβραάμ» οργανώσαμε την έκθεση «Ματιές στην Κρήτη του 16ου και 17ου αιώνα». Τέσσερις είναι οι θεματικές που επιλέξαμε για να προσεγγίσουμε την εποχή: 1) Τα πήλινα αγγεία και οι χρήσεις τους στην Κρήτη του 17ου αιώνα 2) Η νομισματική κυκλοφορία στην Βενετοκρατούμενη Κρήτη 3) Οι φορεσιές και 4) Τα γραμματόσημα. Ο θεατής κατά την είσοδό του στο θέατρο ή κατά τη διάρκεια του διαλείμματος μπορεί να ανατρέξει στους εποπτικούς πίνακες του φουαγιέ και να πληροφορείται για κάποιες εκφάνσεις της ζωής στην Κρήτη την εποχή που ο Βιτσέντζος Κορνάρος δημιούργησε. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται η όλη οργάνωση του μικρού μας εστιατορίου. Πήλινα σκεύη που ακολουθούν τις παραδοσιακές γραμμές των πήλινων αγγείων της Κρήτης και Κρητικά εδέσματα δημιουργούν μια διαφορετική ατμόσφαιρα, αποκόπτουν το θεατή από τη σύγχρονη πραγματικότητα και τον απελευθερώνουν, ώστε να δει την παράσταση με μια διαφορετική ματιά.

Ο δεύτερος άξονας αφορά τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες για μαθητές της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Επιθυμία μας είναι να φέρουμε κοντά μας το μαθητικό και νεανικό κοινό. Εκπαιδευτικός φάκελος με πλούσιο πληροφοριακό υλικό και δραστηριότητες θα σχεδιάζεται για κάθε παράσταση. Ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα μέσω του φακέλου να προετοιμάσει τους μαθητές για το έργο που θα παρακολουθήσουν, αλλήλ και να συνεχίσει μαζί τους την ενασχόληση με αυτό πραγματοποιώντας μια σειρά από δραστηριότητες στο θέατρο ή στη σχολική τάξη.

Το Κρητικό έργο "Η Θυσία του Αβραάμ" του Βιτσέντζου Κορνάρου εγκαινιάζει την προσπάθειά μας, την οποία πολλοί συμμερίστηκαν και για αυτό συνεργάστηκαν προσφέροντας τις πολυτίμες γνώσεις και την εμπειρία τους. Θερμά ευχαριστούμε την αρχαιολόγο - νομισματολόγο Μίνα Γαλιάνη, την αρχαιολόγο Ειρήνη Γρατοία, τη σκηνογράφο - ενδυματολόγο Ιωάννα Παπαντωνίου, την ιστορικό Νάντια Μαχά, τη ζωγράφο Μπέττυ Ψαροπούλου, Πρόεδρο Μουσείου Νεώτερης Κεραμικής Τέχνης, τον Ανδρέα Σαραντόπουλο, Σκηνογράφο, τον Μωυσή Κωσταντίνη, Διευθύνοντα Σύμβουλο Φιλοτεχνικών των Ε.Λ.Τ.Α, την υπεύθυνη ζωγράφο Τζούντη Άντζου της σχολής Μωραΐτη, τον Δημήτρη Μουρηά, Υπεύθυνο Βυζαντινού εργαστηρίου Μητρόπολης Ηρακλείου, Ιωνίας και Φιλαδέλφειας και, τέλος, τον Αναστάση Μαδαμόπουλο, φιλόλογο των εκπαιδευτηρίων Ζηρίδη, Σύμβουλο εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της "Ελεύθερης Έκφρασης".

Παράλληλα κοντά μας εργάστηκαν οι αγγειοπλάστες Κώστας και Γιώργος Γαλιάνης, που κατασκεύασαν τα πήλινα αγγεία, καθώς και η γραφίστρια Κθαούντια Ξαρχάκου, που είχε την καλλιτεχνική επιμέλεια των εποπτικών πινάκων.

Για την "Ελεύθερη Έκφραση"

Μαίρη Ιγγλέση

ΘΕΑΤΡΟ: «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΚΦΡΑΣΗ»

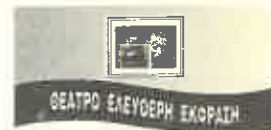
Θεατρική περίοδος 2001 - 2002

Βιτσέντζου Κορνάρου
«Η θυσία του Αβραάμ»

Προτεινόμενες δραστηριότητες
για μαθητές - θεατές
Γυμνασίου και Λυκείου
πριν και μετά την εμπειρία της παράστασης

Υλικό για τον εκπαιδευτικό

Αναστάσης Μαδαμόπουλος
Φιλολόγος
Σύμβουλος εκπαιδευτικών προγραμμάτων
"Ελεύθερης Έκφρασης"

A. ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

I. Λίγα γραμματολογικά στοιχεία για το έργο.

Η θυσία του Αβραάμ είναι θρησκευτικό δράμα με ψυχογραφικές προθέσεις.

Όλοι οι μελετητές της λογοτεχνίας μας συμφωνούν ότι πρέπει να αποδοθεί στο **Β. Κορνάρο** και μάλιστα πως ήταν έργο της νεανικής περιόδου του ποιητή. Η συγγραφή της τοποθετείται στη δεκαετία **1630 - 1640**. Το έργο παραστάθηκε αρκετές φορές στη βενετοκρατούμενη Κρήτη.

Πρότυπο για τη συγγραφή του έργου ήταν το θρησκευτικό δράμα «**Ισαάκ**» του Ιταλού **Λουίτζι Γκρότο** που πρωτοδημοσιεύτηκε το 1586 και το οποίο αντλήθηκε από το γνωστό επεισόδιο που ανιστορεί το **ΙΒ' κεφ. στο βιβλίο της Γένεσης της Παλαιάς Διαθήκης**. Ο συγγραφέας του δράματος «**Η θυσία του Αβραάμ**» δε μιμήθηκε δουλικά το πρότυπό του, αλλά το επεξεργάστηκε δημιουργικά απομακρυνόμενος έτσι τόσο από το ιταλικό πρότυπο όσο και από τη βιβλική παράδοση.

Η πρώτη έκδοσή του έγινε το **1668 στη Βενετία**. Ακολούθησαν και άλλες εκδόσεις. Η πρώτη αυθεντικά φιλολογική έκδοση από χειρόγραφο έγινε το **1880, από το Γάλλο ελληνοιστή Εμίλ Λεγκράν**. Το **1943** ο καθηγητής **Γ. Μέγας** επιμελήθηκε μια μνημειώδη κριτική και ερμηνευτική έκδοση του δράματος.

II. Η υπόθεση του έργου.

Στην αρχή του έργου Άγγελος Κυρίου ξυπνά τον Αβραάμ και του αναγγέλλει ότι ο Θεός επιθυμεί τη θυσία του Ισαάκ. Μετά από έντονη εσωτερική πάλη ο Αβραάμ υποτάσσεται στο θέλημα του Θεού. Όταν η Σάρρα πληροφορείται τη θεϊκή εντολή, λιποθυμάει και ο Αβραάμ προσωρινά κλονίζεται.

Με τη δεύτερη εμφάνιση του Αγγέλου ενισχύεται η αρχική απόφαση του Αβραάμ. Η Σάρρα συνέρχεται και θρηνεί. Ενώ ετοιμάζονται τα απαραίτητα για τη θυσία, ο Αβραάμ ξυπνάει με δυσκολία τον Ισαάκ που σαν να προαισθάνεται τι τον περιμένει. Ακολουθεί ο σπαραχτικός αποχαιρετισμός της Σάρρας και του Ισαάκ και η αναχώρηση για τον τόπο της θυσίας.

Οι δούλοι πασχίζουν μάταια να αλλιάξουν τη γνώμη του Αβραάμ. Φτάνουν, τέλος, στο βουνό και ετοιμάζουν τη θυσία. Ο Ισαάκ ανυποψίαστος συμμετέχει στις προετοιμασίες. Όταν ο Αβραάμ του αποκαλύπτει την αλήθεια, ξεσπά σε θρήνο. Όμως υποτάσσεται στο θέλημα του Θεού.

Η θυσία ματαιώνεται την τελευταία στιγμή, όταν ο Αβραάμ είναι έτοιμος να καταφέρει το θανάσιμο χτύπημα. Είναι και πάλι ο Άγγελος που προτείνει τη θυσία ενός κριαριού στη θέση του Ισαάκ, αφού ο Θεός δοκίμασε ήδη την πίστη του Αβραάμ. Όλοι γυρίζουν χαρούμενοι στο σπίτι, όπου μαζί με τη Σάρρα υμνούν τον Κύριο.

III. Διδακτική προσέγγιση ενός μέρους (αποσπάσματος) που αντιπροσωπεύει το όλο (το δράμα).

Το απόσπασμα που περιλαμβάνεται στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της γ' Γυμνασίου (στίχοι 487 - 550), είναι εύστοχα επιλεγμένο, αφού αντιπροσωπεύει θαυμάσια το δράμα. Προτείνουμε, μάλιστα, η διδασκαλία του αποσπάσματος αυτού να επιχειρηθεί και στους μαθητές της Α' Λυκείου, γιατί κρίνουμε ότι προετοιμάζει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο εκείνους που προτίθενται να παρακολουθήσουν την παράσταση.

Κατά τη γνώμη μας τρεις είναι οι διδακτικοί στόχοι κατά τη διδακτική προσέγγιση του αποσπάσματος:

α. Πρώτος διδακτικός στόχος:

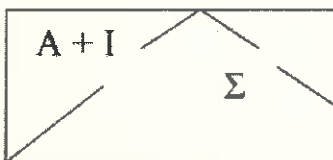
Να προβληθεί ο θεατρικός χαρακτήρας του έργου.

Προτείνονται ως αντικείμενα μελέτης:

- ▶ Οι φυσικές εισοδοί και έξοδοι των πρωταγωνιστικών προσώπων σύμφωνα με την αρχή «κατά το εικόν και αναγκαίον».
- ▶ Η δραματική ένταση των διαλόγων, που κλιμακώνεται από εικόνα σε εικόνα.
- ▶ Η τραγική ειρωνεία του Ισαάκ και η καλλιτεχνική συντήρησή της.

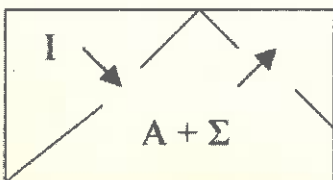
Δραστηριότητες μέσα στην τάξη, μετά την αναγνωστική παρουσίαση του αποσπάσματος, που κατατείνουν στην επίτευξη του πρώτου στόχου:

- Πρόσεξε τη θέση, τις ενέργειες και το λόγο των δρώντων προσώπων όπως αποτυπώνονται στα τέσσερα σχέδια του σκηνικού χώρου και γράψε για κάθε σκηνική εικόνα έναν τίτλο που να αποδίδει το θέμα της.

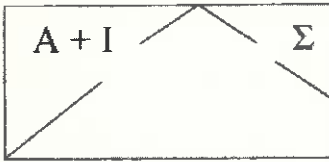
1η σκηνική εικόνα

Τίτλος : Ο Αβραάμ πασχίζει να ξυπνήσει τον Ισαάκ.

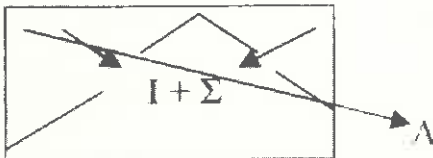
2η σκηνική εικόνα

Τίτλος : Ο Αβραάμ συμβουλεύει τη Σάρρα να προσευχηθεί. Το «μοιρολόι» της Σάρρας.

3η σκηνική εικόνα

Τίτλος: Ο Αβραάμ ετοιμάζει τον Ισαάκ για το ταξίδι.

4η σκηνική εικόνα

Τίτλος: Ο σπαραχτικός αποχαιρετισμός Σάρρας - Ισαάκ.

- Πρόσεξε πώς τα πρόσωπα εισέρχονται και εξέρχονται από το σκηνικό χώρο σύμφωνα με την αρχή «κατά το εικός και αναγκαίον»

α) Η Σάρρα στο τέλος της 2ης εικόνας εξέρχεται από το σκηνικό χώρο

Αναγκαίον:

Για να ετοιμάσει ο Αβραάμ τον Ισαάκ, μια και η ψυχολογική κατάσταση της Σάρρας δεν της το επιτρέπει.

Εικός:

Για να προσευχηθεί η Σάρρα, αηλιά και να φέρει τα αχλάδια για το ταξίδι του Ισαάκ.

β) Ο Αβραάμ στο τέλος της 3ης εικόνας, εξέρχεται από το σκηνικό χώρο

Αναγκαίον:

Για να μείνει μόνη η μάνα με το παιδί της στο σπαραχτικό αποχαιρετισμό τους.

Εικός:

Υπακούει στην πρόταση του Ισαάκ να προπορευτεί, αφού εκείνος σαν παιδί μπορεί να τρέξει και να τον προηάβει.

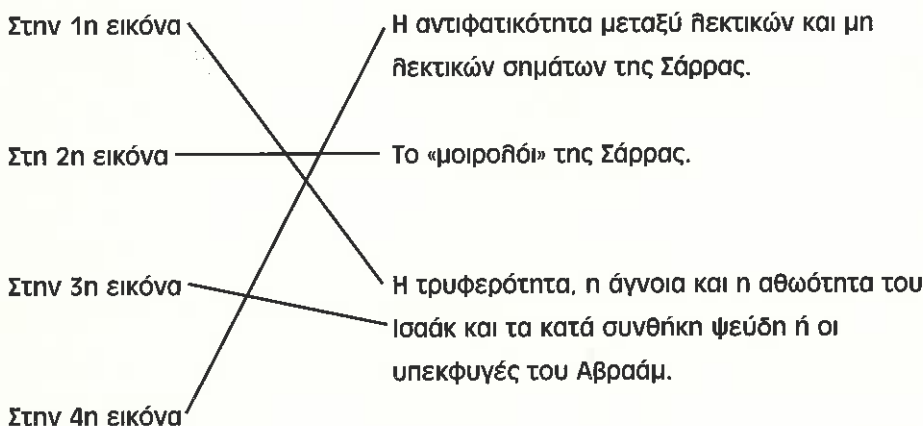
- Πρόσεξε ότι ο Ισαάκ παρατηρεί αηλιάγες στη συμπεριφορά των γονιών του στην 1η και 4η εικόνα, διαισθάνεται κάτι κακό, αηλιά δε φτάνει ποτέ στην αηλιθία. α) Σε ποια σημεία του κειμένου περνά από πολύ κοντά της; β) Γιατί δεν πρέπει ακόμη να τη μάθει; Εξυπηρετείται έτσι η οικονομία του μύθου; γ) Πώς αισθάνεται το κοινό;

α. Όταν τον ετοιμάζει ο Αβραάμ και όταν τον αποχαιρετά η Σάρρα.

β. Πρέπει να μείνει αδαής, να συντηρηθεί η τραγική ειρωνεία μέχρι να του αποκαλυφθεί η αλήθεια στο βουνό (αναγκαίον).

γ. Αγωνία οπωσδήποτε για την έκβαση, συμπάθεια για τον Ισαάκ που θέλει, αν μπορεί, να του φωνάξει την αλήθεια.

● Πρόσεξε πώς και στις τέσσερις σκηνικές εικόνες οι διάλογοι χαρακτηρίζονται από δραματική ένταση που μάλιστα κλιμακώνεται. Τι παράγει την ένταση σε κάθε περίπτωση; Αντιστοιχίσε:

● Στο θέατρο οι παρατηρήσεις και τα σχόλια του ενός πρωταγωνιστή βοηθούν το κοινό να επισημάνει στοιχεία του άλλου πρωταγωνιστή που ως εκείνη τη στιγμή δεν είχε παρατηρήσει, βοηθούν δηλαδή να διεισδύσει στο βάθος του χαρακτήρα, να τομογραφήσει το περιεχόμενο της ψυχής. Πρόσεξε πώς η Σάρρα στην 4η εικόνα προβάλλεται άμεσα από τα λόγια της και έμμεσα από τις παρατηρήσεις του Ισαάκ.

α) Τι εκφράζουν τα λόγια της Σάρρας;

Τα λόγια της είναι καθησυχαστικά, παραπλανητικά αληθιά και γεμάτα αγάπη, ενδιαφέρον και φροντίδα για τον Ισαάκ.

β) Τι προδίδει όμως η συμπεριφορά της, όπως την ερμηνεύει ο Ισαάκ;

Χαϊδεύει τον Ισαάκ, κλαίει, δεν ψυχάζει. Όλες αυτές οι ενέργειες απεικονίζουν παραστατικά τα μητρικά αισθήματα και παράλληλα κάτι κακό προμηνύουν που το ψυχανεμίζεται ο διαισθητικός Ισαάκ.

γ) Τι αποτέλεσμα έχει η αναντιστοιχία αυτή;

Αυξάνεται η τραγικότητα της Σάρρας που παλεύει να σκεπάσει με τα λόγια το εσωτερικό της δράμα. Αυξάνεται όμως και η τραγικότητα του Ισαάκ.

αφού παρά τη δαισθητικότητα του παραμένει στην κατάσταση της τραγικής ειρωνείας.

β. Δεύτερος διδακτικός στόχος:

Να καταφανεί ο αναγεννησιακός χαρακτήρας του έργου.

Πρόκειται για θρησκευτικό δράμα βέβαια, αλλιά σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να θεωρηθεί μεσαιωνικό μυστήριο.

Την αλήθεια της θέσης αυτής επιβεβαιώνει το ήθος των πρωταγωνιστικών προσώπων. Ο Αβραάμ παίρνει την απόφασή του ύστερα από έντονη εσωτερική πάλη. Μένει σταθερός στην απόφασή του αλλιά όχι χωρίς πόνο. Η Σάρρα σπαράζει, όταν μαθαίνει την εντολή του Θεού. Ο Ισαάκ ξεσπά σε θρήνο λίγο πριν τη θυσία. Τα πρόσωπα είναι απελευθερωμένα πνευματικά και ηθικά. Συχνά στο δράμα η ελευθερία πραγματώνεται ως συνειδητή επιλογή.

Τη γνησιότητα των ανθρώπινων τύπων πιστοποιεί και ο πλούσιος, κινούμενος κλιμακούμενος αλλιά και μεταπίπτων συναισθηματικός τους κόσμος.

Δραστηριότητες

● Πρόσεξε πώς μέσα από τους διαλόγους αναδεικνύονται τα σταθερά γνωρίσματα και τροφοδοτούνται οι συναισθηματικές καταστάσεις των δρώντων προσώπων. Να συνδέσεις πρόσωπα με σταθερά γνωρίσματα ή συναισθηματικές καταστάσεις:

[Α] Αβραάμ

- παρατηρητικότητα και γρήγορη αντίληψη [Ι]
- παρηγορητική δύναμη [Α]
- ειλικρίνεια και αυθορμητισμός [Ι]
- στοχαστικότητα [Ι]

[Σ] Σάρρα

- ασυνήθιστη τρυφερότητα (λόγω ενοχών) [Α]
- έγνοια για το δάσκαλο και αγάπη για τα γράμματα [Ι]
- υπευθυνότητα - σοβαρότητα [Ι]
- προσπάθεια διάλυσης των ανησυχιών με υπεκφυγές (υποκρισία) [Α + Σ]

[Ι] Ισαάκ

- οδύνη - πόνος [Σ + Α]
- ενδιαφέρον και φροντίδα [Ι + Σ]
- ψυχική δύναμη [Α]
- θεοσέβεια [Α]
- δαισθητικότητα [Ι]

- Πρόσεξε πώς κατορθώνει ο ποιητής να φέρει κοντά μας τα πρωταγωνιστικά πρόσωπα, ώστε με τον πιο φυσικό τρόπο να τα νιώθουμε οικεία και σύγχρονα.

Ο Ισαάκ:

- Δε χορταίνει τον ύπνο του και γκρινιάζει στο πρωινό ξύπνημα.
- Είναι αυθόρμητος και ετοιμόηλος.

Ο Αβραάμ:

- Είναι τρυφερός και κάπως αδέξιος.

Η Σάρρα:

- Αμήχανη με μια υποκριτικότητα περιορισμένης αποτελεσματικότητας.
- Σπαραχτική στο «μοιρολόι» της.

γ. Τρίτος διδακτικός στόχος:

Να καταδειχθεί η ελληνικότητα του έργου.

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα την ελληνικότητα πιστοποιούν το κρητικό ιδίωμα, ο ιαμβικός δεκαπεντασύλλαβος στίχος, η γλώσσα εν γένει. Μια γλώσσα ιδιαίτερα ευέλικτη και γι' αυτό το λόγο ικανότατη στην αποτύπωση και των πιο λεπτών φωτοσκιάσεων, των πιο ανεπαίσθητων ψυχικών κινήσεων.

Θα μπορούσε ωστόσο να ανιχνεύσει κανείς την ελληνικότητα και στο ίδιο το ήθος των προσώπων, πιο συγκεκριμένα στο πρόσωπο της Σάρρας - μάνας.

Δραστηριότητες

- Η εκτενής παρομοίωση στο μοιρολόι της Σάρρας είναι ομηρικού τύπου.

Το αναφορικό μέρος: μ' ό,τι εγδοχή.....ματωμένο (4 στίχοι)

Αντιθέται από ανθρώπινες καταστάσεις, από συγκλονιστικά περιστατικά της κοινωνικής ζωής. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι η Σάρρα επιθέγει ως αναλόγους της τους αποκλεισμένους από την κοινωνία - φυλακισμένους και μάλιστα θανατοποινίτες - και ταυτίζεται μαζί τους σαν να πρόκειται να χάσει τη ζωή της αυτή η ίδια και όχι ο Ισαάκ. Για τη μάνα η απώλεια του παιδιού της συνεπάγεται και το δικό της ψυχικό θάνατο και το δικό της κοινωνικό αποκλεισμό. Έτσι όταν μοιρολογεί, θρηνεί βέβαια το νεκρό, θρηνεί όμως και τον εαυτό της, τη δική της μοίρα.

Το δεικτικό μέρος: Με της καρδιάς.....ανιμένει.

Με τέτοιους αντεροσπασμούς.....να μου πούσι

Αναπτύσσεται παραδόξως σε ίσο αριθμό στίχων με το αναφορικό και το πηλασιώνει.

Η κοινή ιδιότητα: το μέγεθος της αδημονίας και της απόγνωσης.

Τι πετυχαίνει με την παρομοίωση αυτή η Σάρρα (ο ποιητής);

Μέσα από το γνωστό φωτίζει το άγνωστο, μέσα από το οικείο και το συνηθισμένο προβάλλει το ανοίκειο και πρωτοφανές. Εικονίζει το μέγεθος ενός συναισθήματος, μιας ακραίας συναισθηματικής κατάστασης που δύσκολα περιγράφεται.

Διαπιστώνουμε ακόμη ότι στο «μοιρολόι» της Σάρρας εκτός από την παρομοίωση επισωρεύονται ποικίλα σχήματα λόγου (κλιμάκωση, ασύνδετο, επαναλήψεις, μεταφορές, παρηχήσεις), περίεργα σύνθετα, εκφραστικά του σωματικού πάθους (αντεροσπασμός, αποκτυπημός) και συνδυασμοί λέξεων ρεαλιστικών (άγριο, ματωμένο θάνατο).

Πώς δικαιολογείται κατά τη γνώμη σου η συγκέντρωση τόσων πολλών και διαφορετικών εκφραστικών μέσων;

Ο ποιητής αποδίδει το μέγεθος του πόνου της παράλληλα όμως και την εκφραστική δύναμη της γλώσσας της.

● Η ελληνικότητα της Σάρρας ανιχνεύεται σε πολλά σημεία του αποσπάσματος:

- ▶ Είναι η στοργική ελληνίδα μητέρα που η αναμφισβήτητη θεοσέβειά της δεν της αφαιρεί την αγάπη της για το παιδί της.
- ▶ Η γλώσσα της είναι φυσική, αυθόρμητη, παραστατική. Μιλά για το πάθος της με εκφραστικότητα αληιά και θυρισμό, όπως μιλούν με την ψυχή τους οι ελληνίδες μητέρες για τα παιδιά τους.
- ▶ Θρηνεί, με τρόπο σπαραχτικό, μοιρολογεί και παρά το γεγονός ότι δεν κατανοεί τη θυσία, εν τέλει, τη δέχεται. Σπαράζει, αληιά δε συντρίβεται από το γεγονός.
- ▶ Κρατά όλο το πάθος για τον εαυτό της. Καταβάλλει προσπάθεια να μην προδοθεί στον Ισαάκ για να μην τον δει να πονά, κάτι που ίσως δε θα το άντεχε η καρτερικότητά της.

► Εκφράζει την αγάπη της με ηεκτικούς όσο και με μη ηεκτικούς τρόπους, από κοντά, με την αφή, με χάρδια, όχι μόνο με γλυκόλογα και συμβουηές.

IV. Άλλα αποσπάσματα από το έργο που προτείνουμε να διαβαστούν στις τάξεις πριν από την παρακολούθηση της παράστασης:

1. στ. 75 -94 και 171 - 194. Οι διαφορετικοί τρόποι αντίδρασης Αβραάμ και Σάρρας στο θεϊκό μαντάτο.
2. στ. 201 - 226. Ο Αβραάμ ξεπερνά την ψυχολογική πίεση που υφίσταται από τη Σάρρα.
3. στ. 345 - 366 και 367 - 396. Όπου ο Αβραάμ στηρίζει τη Σάρρα.
4. στ. 569 - 582. Ο Ισαάκ προσπαθεί να εξηγήσει τη συμπεριφορά του πατέρα του.
5. στ. 653 - 750. Ο Αβραάμ ξεπερνά τα διλήμματα που του έχει δημιουργήσει ο Σόφερ.
6. στ. 875 - 940 . Η τελευταία προσευχή του Ισαάκ.
7. στ. 947 - 970. Ο άγγελος την τελευταία στιγμή σταματάει την τελετή της θυσίας.
8. στ. 1110 - 1160. Ο Ισαάκ και ο Αβραάμ επιστρέφουν στο σπίτι συναντούν την τρισευτυχισμένη Σάρρα και όλοι μαζί προσεύχονται και ευχαριστούν το Θεό.

V. Πώς αξιοποιούμε το CD ROM με θέμα την Κρητική Αναγέννηση (Multimedia περιπλάνηση - Multimedia ηλεκτρονικές εκδόσεις Α.Β.Ι.)

Οι μαθητές της γ' γυμνασίου έχουν ήδη διδαχθεί και γνωρίζουν τι ήταν η Αναγέννηση, πότε και πού εκδηλώθηκε, τι ήταν ο κλασικισμός της Αναγέννησης, πώς η Αναγέννηση έφτασε στην Κρήτη την περίοδο της Ενετοκρατίας το 17ο αιώνα και συνέβαλε στην ανάπτυξη των τεχνών και των γραμμάτων, καθώς και τους άηλους λόγους που ευνόησαν αυτή την ανάπτυξη. Έτσι είναι ήδη αρκετά προετοιμασμένοι να περιηγηθούν στις σελίδες του CD ROM και τις διακόσιες περίπου εικόνες του.

Διάρθρωση της ύλης

1ο Κεφάλαιο: Il Regnio di Candia

Ιστορικό πλαίσιο

Διοίκηση

Κοινωνία

Οικονομία

Δύο πολιτισμοί

Πέντε υποεπιλογές μέσα από τις οποίες μπορούμε να έχουμε πλήρη άποψη του χώρου των ιστορικών οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών μέσα από τις οποίες προέκυψε το φαινόμενο της Κρητικής Αναγέννησης.

2ο Κεφάλαιο: Οι άνθρωποι και τα έργα τους

Λογοτεχνία
 Τυπογραφία
 Ζωγραφική
 Αρχιτεκτονική
 Γλυπτική

Μέσα από οθόνη πέντε υποεπιλογών, μας ξεναγεί σε ένα πανόραμα των Κρητών δημιουργών του 16ου - 17ου αιώνα και των έργων τους σε όλους τους τομείς των γραμμάτων και των τεχνών.

3ο Κεφάλαιο: Σύντομη περιήγηση

4ο Κεφάλαιο: Αλφαβητάρι

Εικονογραφημένο ηεξικό της Κρητικής Αναγέννησης. Μέσα από το κάθε λήμμα μπορούμε να οδηγηθούμε άμεσα στην αντίστοιχη οθόνη.

Αν ο χρόνος το επιτρέπει, να επιμείνουμε στην ενότητα Λογοτεχνία του 2ου κεφαλαίου. Να ζητήσουμε από τους μαθητές να περιγράψουν τη δομή της ενότητας, να μιλήσουν για τις εντυπώσεις τους και να αξιολογήσουν το υλικό της.

Πρέπει οπωσδήποτε να τους καθοδηγήσουμε για να χρησιμοποιήσουν σωστά το Αλφαβητάρι και να παρακινήσουμε, μερικούς έστω, να μελετήσουν το παιχνίδι που συμπεριλαμβάνεται στην ύλη του CD ROM και να το παρουσιάσουν στην τάξη.

B. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Ενδεικτικές δραστηριότητες (στο θέατρο, το σχολείο, το σπίτι):

1. Να αποδώσεις περιληπτικά (200 - 250 λέξεις) και σε αφηγηματικό λόγο την υπόθεση του έργου διαθέγοντας μια από τις προτεινόμενες σκοπιές - οπτικές γωνίες:

- Από τη σκοπιά ενός ουδέτερου και ψυχρού παρατηρητή - μάρτυρα του δράματος.
- Από τη σκοπιά τη δική σου.
- Από τη σκοπιά της Σάρρας.

- Από τη σκοπιά του Αβραάμ.
- Από τη σκοπιά του Ισαάκ.
- Από τη σκοπιά ενός υπηρέτη.

Στην περίληψη να συμπεριλαμβάνονται τα κύρια επεισόδια - πράξεις του έργου αληθιά και σχόλια, σκέψεις, συναισθήματα που η επιλεγμένη σκοπιά επιτρέπει ή επιβάλλει.

2. Να περιγράψεις το σκηνικό χώρο. Τι σου έκανε εντύπωση στη σκηνογραφία; (Τα υλικά, τα χρώματα, οι παραστάσεις στους τοίχους). Η απλότητα στράφηκε εις βάρος της λειτουργικότητας;

3. Να περιγράψεις τα κουστούμια της παράστασης. Τι σου έκανε εντύπωση; Πιστεύεις ότι υπηρετούν περισσότερο τον αναγεννησιακό ή τον ελληνικό χαρακτήρα του έργου; Να δικαιολογήσεις την απάντησή σου.

4. α) Σε ποιους χώρους αναπτύχθηκε η δράση καθώς εξελισσόταν το δράμα και με ποια σειρά; Με βάση το στοιχείο του χώρου να επισημάνεις τις πράξεις του δράματος.

(Σπίτι, πρόποδες βουνού, κορυφή βουνού, μονοπάτι κοντά στο σπίτι. Σχεδόν κυκλική σύνθεση.)

β) Πώς πέτυχε ο σκηνοθέτης να δείξει την αλληλαγή χώρου δράσης χωρίς παράλληλη αλληλαγή των βασικών σκηνικών;

(Με την τοποθέτηση των δέντρων, τη μετακίνηση των πετρών, το κελιάδισμα των πουλιών αληθιά και την πρόβλεψη οι επιτοίχιες ζωγραφιές να είναι αχνές και να μην επιβάλλουν μια μοναδική λειτουργία του χώρου).

γ) Η δράση των προσώπων δεν περιορίστηκε εντός της σκηνής. Πού αληθιά κινήθηκαν και από πού μίλησαν οι ηθοποιοί; Τι επιδίωξε ο σκηνοθέτης με αυτή τη διασπορά της δράσης;

(Στους διαδρόμους της πηλατείας, έξω από την πηλατεία από όπου ακούγαμε τις επικλήσεις τους. Ο σκηνοθέτης πέτυχε τη διεύρυνση του σκηνικού χώρου. Η πηλατεία έγινε η προέκταση της σκηνής και οι θεατές συμμετοχοί στα δρώμενα).

5. Να σχολιάσεις τη μουσική πλαισίωση καθώς και τα ηχητικά στοιχεία της παράστασης.

6. Τι σου έκανε εντύπωση στον τρόπο με τον οποίο υποκρίνονταν οι ηθοποιοί;

7. Αν ήθελες να πάρεις συνέντευξη από τους τρεις κεντρικούς ήρωες του δράματος, αληθιά και από τους ηθοποιούς που τους υποδύονται στην παράσταση, τι θα τους ρωτούσες (Δύο ερωτήσεις για τον κάθε ήρωα και δύο για τον κάθε ηθοποιό).

Παράδειγμα:

Τη Σάρρα, το πρωταγωνιστικό πρόσωπο:

α. _____

β. _____

Τη Μαίρη Ιγγλέση, την ηθοποιό:

α. _____

β. _____

8. Ποιοι και με ποια σειρά προσπάθησαν να επηρεάσουν τον Αβραάμ για να αηλιάξει την απόφασή του; Ποια μέσα επιστράτευσαν; Τι πέτυχαν τελικά;

9. Αν ήσουν ο Ισαάκ, πώς θα αντιδρούσες στην αποκάλυψη της αλήθειας;

α) Αν δεχόσουν να θυσιαστείς, ποιος θα ήταν ο δικό σου μονόλογος;

(Σε μια παράγραφο 100 - 150 λέξεων).

β) Αν δε δεχόσουν, με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσε να αποτρέψεις τη θυσία; (Σε μια παράγραφο 100 - 150 λέξεων).

10. Υπάρχει για σένα κάποια ιδέα, ένα ιδανικό που ξεπερνά την αξία της ζωής και για το οποίο θα διάβλεγες πρόθυμα να τη θυσιάσεις; Γιατί θα άξιζε η θυσία σου;

11. Αν μπορούσες να ζητήσεις την επανάληψη μιας σκηνής του έργου, ποια σκηνή θα προτιμούσες και γιατί;

12. Αν σου ζητούσαν να παίξεις εσύ σε μια σκηνή και συμφωνούσες, ποια σκηνή θα διάβλεγες και ποιο ρόλο; Να δικαιολογήσεις την προτίμησή σου.

13. Σε μια παράγραφο 120 - 150 λέξεων να δικαιολογήσεις μια από τις θέσεις:

α) Ήταν μια ενδιαφέρουσα παράσταση. Δεν έχασα το χρόνο μου.

β) Ήταν μια εξαιρετική παράσταση. Ένωθα υπέροχα.

γ) Ήταν μια βαρετή παράσταση. Οι ώρες μου φάνηκαν χρόνια.

δ) Ήταν μια κακή παράσταση. Ένωθα απαίσια.

14. Να συγκρίνετε το απόσπασμα της Γένεσης, που ενέπνευσε τον ποιητή, με το δράμα που παρακολουθήσατε και να προσπαθήσετε να απαντήσετε στο ερώτημα «Πώς η αφήγηση ενός σύντομου δραματικού περιστατικού αναπτύχθηκε σε θεατρικό έργο»;

ΘΕΑΤΡΟ: «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΚΦΡΑΣΗ»

Θεατρική περίοδος 2001 - 2002

Βιτσέντζου Κορνάρου
«Η θυσία του Αβραάμ»

Φύλλα εργασίας

πριν και μετά την εμπειρία της παράστασης
για μαθητές - θεατές
Γυμνασίου και Λυκείου

Όνομα : _____
Επώνυμο : _____

Αναστάσης Μαδαμόπουλος
Φιλολόγος
Σύμβουλος εκπαιδευτικών προγραμμάτων
"Ελεύθερης Έκφρασης"

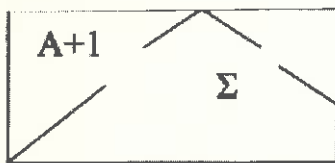
Α. ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Διδασκαλία ενός αποσπάσματος: στίχοι 487 - 550

α. Πρώτος διδακτικός στόχος:

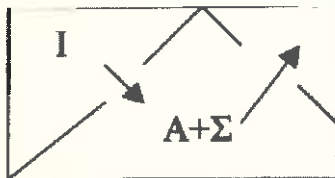
Να προβληθεί ο θεατρικός χαρακτήρας του έργου

- Πρόσεξε τη θέση τις ενέργειες και το λόγο των δρώντων προσώπων όπως αποτυπώνονται στα τέσσερα σχέδια του σκηνικού χώρου και γράψε για κάθε σκηνική εικόνα έναν τίτλο που να αποδίδει το θέμα της.

1η σκηνική εικόνα

Τίτλος:

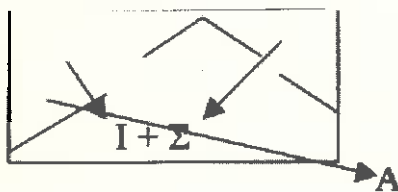
2η σκηνική εικόνα

Τίτλος:

3η σκηνική εικόνα

Τίτλος :

4η σκηνική εικόνα

Τίτλος:

- Πρόσεξε πώς τα πρόσωπα εισέρχονται και εξέρχονται από το σκηνικό χώρο σύμφωνα με την αρχή «κατά το εϊκόσ και αναγκαίον».

α) Η Σάρρα στο τέλος της 2ης εικόνας
εξέρχεται από το σκηνικό χώρο

Αναγκαίον:

Εϊκόσ:

β) Ο Αβραάμ στο τέλος της 3ης εικόνας,
εξέρχεται από το σκηνικό χώρο

Αναγκαίον:

Εικός:

- Πρόσεξε ότι ο Ισαάκ παρατηρεί αλληλαγές στη συμπεριφορά των γονιών του στην 1η και 4η εικόνα, διαισθάνεται κάτι κακό, αηλιά δε φτάνει ποτέ στην αληθία. α) Σε ποια σημεία του κειμένου περνά από πολύ κοντά της; β) Γιατί δεν πρέπει ακόμη να τη μάθει; Εξυπηρετείται έτσι η οικονομία του μύθου; γ) Πώς αισθάνεται το κοινό;

α. _____
β. _____
γ. _____

- Πρόσεξε πώς και στις τέσσερις εικόνες οι διάλογοι χαρακτηρίζονται από δραματική ένταση που μάλιστα κλιμακώνεται. Τι παράγει την ένταση σε κάθε περίπτωση; Αντιστοίχισε:

Στην 1η εικόνα	Η αντιφατικότητα μεταξύ ηεκτικών και μη ηεκτικών σημάτων της Σάρρας.
Στην 2η εικόνα	Το «μοιρολήδι» της Σάρρας.
Στην 3η εικόνα	Η τρυφερότητα, η άγνοια και η αθωότητα του Ισαάκ και τα κατά συνθήκην ψεύδη του ή οι υπεκφυγές του Αβραάμ.
Στην 4η εικόνα	

- Στο θέατρο οι παρατηρήσεις και τα σχόλια του ενός πρωταγωνιστή βοηθούν το κοινό να επισημάνει στοιχεία του άλλου πρωταγωνιστή τα οποία ως εκείνη τη στιγμή δεν είχε παρατηρήσει, βοηθούν δηλαδή να διεισδύσει στο βάθος του χαρακτήρα, να τομογραφήσει το περιεχόμενο της ψυχής.

Πρόσεξε πώς η Σάρρα στην 4η εικόνα προβάλλεται άμεσα από τα λόγια της και έμμεσα από τις παρατηρήσεις του Ισαάκ.

α) Τι εκφράζουν τα λόγια της Σάρρας;

β) Τι προδίδει όμως η συμπεριφορά της, όπως την ερμηνεύει ο Ισαάκ;

γ) Τι αποτέλεσμα έχει η αναντιστοιχία αυτή;

β. Δεύτερος διδακτικός στόχος:

Να καταφανεί ο αναγεννησιακός χαρακτήρας του έργου.

Δραστηριότητες

● Πρόσεξε πώς μέσα από τους διαλόγους αναδεικνύονται τα σταθερά γνωρίσματα και τροφοδοτούνται οι συναισθηματικές καταστάσεις των δρώντων προσώπων (το ήθος). Να συνδέσεις πρόσωπα με σταθερά γνωρίσματα ή συναισθηματικές καταστάσεις:

ΙΑΙ Αβραάμ

- παρατηρητικότητα και γρήγορη αντίληψη
- παρηγορητική δύναμη
- ειλικρίνεια και αυθορμητισμός
- στοχαστικότητα

ΙΣΙ Σάρρα

- ασυνήθιστη τρυφερότητα (ήδη ενόχων)
- έγνοια για το δάσκαλο και αγάπη για τα γράμματα
- υπευθυνότητα - σοβαρότητα
- προσπάθεια διάλυσης των ανησυχιών με υπεκφυγές (υποκρισία)

ΙΙΙ Ισαάκ

- οδύνη - πόνος
- ενδιαφέρον και φροντίδα
- ψυχική δύναμη
- θεοσέβεια
- διαισθητικότητα

● Πρόσεξε πώς κατορθώνει ο ποιητής να φέρει κοντά μας τα πρωταγωνιστικά πρόσωπα, ώστε με τον πιο φυσικό τρόπο να τα νιώθουμε οικεία και σύγχρονα.

Ο Ισαάκ:

Ο Αβραάμ:

Η Σάρρα:

γ. Τρίτος διδακτικός στόχος:**Να καταδειχθεί η ελληνικότητα του έργου.***Δραστηριότητες*

1. Να σχολιαστεί η παρομοίωση στο μοιρολόι της Σάρρας.

- Ποιο είναι το αναφορικό και ποιο το δεικτικό μέρος;

- Από πού αντλείται το αναφορικό μέρος;

- Ποια η κοινή ιδιότητα των δύο μερών;

- Τι επιδιώκει ο ποιητής;

- Ποια άλλα σχήματα λόγου επισημαίνεις στο μοιρολόι;

- Πώς εξηγείς την επισώρευση τόσων εκφραστικών μέσων;

2. Σε μία παράγραφο 80 - 100 λέξεων να δικαιολογήσεις τη θέση : «Η Σάρρα είναι μια Ελληνίδα μάνα».

Διδασκαλία του CD ROM με θέμα την Κριτική Αναγέννηση.

- Από πόσα κεφάλαια αποτελείται το CD ROM και ποια θέματα (υποεπιλογές) περιέχει κάθε κεφάλαιο;

- Ετοίμασε ένα μικρό εισηγητικό κείμενο που θα παρουσιάσεις στην τάξη σου με θέμα το φαινόμενο της Κριτικής Αναγέννησης.

- Ποιό μέρος σου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση και γιατί;

- Να διερευνήσεις την ενότητα Λογοτεχνία του 2ου κεφαλαίου. Τι παρατηρείς ως προς τον αριθμό και τα είδη των έργων και τον αριθμό των δημιουργών;

- Να εξηγήσεις στην τάξη το παιχνίδι που συμπεριλαμβάνεται στο CD ROM.

Β. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Ενδεικτικές δραστηριότητες (στο θέατρο, το σχολείο, το σπίτι):

1. Να αποδώσεις περιληπτικά (200 - 250 λέξεις) και σε πλάγιο λόγο την υπόθεση του έργου διαθέγοντας μια από τις προτεινόμενες σκοπιές - οπτικές γωνίες:

- Από τη σκοπιά ενός ουδέτερου και ψυχρού παρατηρητή - μάρτυρα του δράματος.
- Από τη σκοπιά τη δική σου
- Από τη σκοπιά της Σάρρας.
- Από τη σκοπιά του Αβραάμ.
- Από τη σκοπιά του Ισαάκ.
- Από τη σκοπιά ενός υπηρέτη.

Στην περίπτωση να συμπεριλαμβάνονται τα κύρια επεισόδια - πράξεις του έργου αλλά και σχόλια, σκέψεις, συναισθήματα που η επιλεγμένη σκοπιά επιτρέπει ή επιβάλλει.

2. Να περιγράψεις το σκηνικό χώρο. Τι σου έκανε εντύπωση στη **σκηνογραφία**; (Τα υλικά, τα χρώματα, οι παραστάσεις στους τοίχους). Η απλότητα στράφηκε εις βάρος της λειτουργικότητας;

3. Να περιγράψεις τα **κουστούμια** της παράστασης. Τι σου έκανε εντύπωση; Πιστεύεις ότι υπηρετούν περισσότερο τον αναγεννησιακό ή τον ελληνικό χαρακτήρα του έργου; Να δικαιολογήσεις την απάντησή σου.

4. α) Σε ποιους **χώρους** αναπτύχθηκε η δράση καθώς εξελισσόταν το δράμα και με ποια σειρά; Με βάση το στοιχείο του χώρου να επισημάνεις τις **πράξεις** του δράματος.

β) Πώς πέτυχε ο σκηνοθέτης να δείξει την **αλλαγή χώρου δράσης** χωρίς παράλληλη αλλαγή των βασικών σκηνικών;

γ) Η δράση των προσώπων δεν περιορίστηκε εντός της σκηνής. Πού αλλού κινήθηκαν και από πού μίλησαν οι ηθοποιοί; Τι επιδίωξε ο σκηνοθέτης με αυτή τη διασπορά της δράσης;

5. Να σχολιάσεις τη **μουσική** παισίωση καθώς και τα **ηχητικά στοιχεία** της παράστασης.

6. Τι σου έκανε εντύπωση στον τρόπο ^{που} **υποκρίνονταν** οι ηθοποιοί;

7. Αν ήθελες να πάρεις **συνέντευξη** από τους τρεις κεντρικούς ήρωες του δράματος, αλήθια και από τους ηθοποιούς που τους υποδύονται στην παράσταση, τι θα τους ρωτούσες (Δύο ερωτήσεις για τον κάθε ήρωα και δύο για τον κάθε ηθοποιό).

Παράδειγμα:

Τη Σάρρα, το πρωταγωνιστικό πρόσωπο:

α.

β.

Τη Μαίρη Ιγγλέση, την ηθοποιό:

α.

β.

8. Ποιοι και με ποια σειρά προσπάθησαν να επηρεάσουν τον Αβραάμ για να αλλιάξει την απόφασή του; Ποια μέσα επιστράτευσαν; Τι πέτυχαν τελικά;

9. Αν ήσουν ο Ισαάκ, πώς θα αντιδρούσες στην αποκάλυψη της αλήθειας;

α) Αν δεχόσουν να θυσιαστείς, ποιος θα ήταν ο δικός σου μονόλογος;

(Σε μια παράγραφο 100 - 150 λέξεων).

β) Αν δε δεχόσουν, με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσες να αποτρέψεις τη θυσία; (Σε μια παράγραφο 100 - 150 λέξεων).

10. Υπάρχει για σένα κάποια ιδέα, ένα ιδανικό που ξεπερνά την αξία της ζωής και για το οποίο θα διάλεγες πρόθυμα να τη θυσιάσεις; Γιατί θα άξιζε η θυσία σου;

11. Αν μπορούσες να ζητήσεις την επανάληψη μιας σκηνής του έργου, ποια σκηνή θα προτιμούσες και γιατί;

12. Αν σου ζητούσαν να παίξεις εσύ σε μια σκηνή και συμφωνούσες, ποια σκηνή θα διάλεγες και ποιο ρόλο; Να δικαιολογήσεις την προτίμησή σου.

13. Σε μια παράγραφο 120 - 150 λέξεων να δικαιολογήσεις μια από τις θέσεις:

α) Ήταν μια ενδιαφέρουσα παράσταση. Δεν έχασα το χρόνο μου.

β) Ήταν μια εξαιρετική παράσταση. Ένιωθα υπέροχα.

γ) Ήταν μια βαρετή παράσταση. Οι ώρες μου φάνηκαν χρόνια.

δ) Ήταν μια κακή παράσταση. Ένιωθα απαίσιος.

14. Να συγκρίνετε το απόσπασμα της Γένεσης, που ενέπνευσε τον ποιητή, με το δράμα που παρακολούθησατε και να προσπαθήσετε να απαντήσετε στο ερώτημα «Πώς η αφήγηση ενός σύντομου δραματικού περιστατικού αναπτύχθηκε σε θεατρικό έργο»;

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ανασάση Μαδαμόπουλου, φιλολόγου
Συμβούλου Εκπαιδευτικών προγραμμάτων
του θεάτρου «Ελεύθερη Έκφραση»

- Γεννήθηκε το 1949 στο Κερατσίνι.
- Αποφοίτησε από το Β' Λύκειο Πειραιώς το 1967.
- Το 1972 αποφοίτησε από τη Φιλοσοφική σχολή του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, τμήμα Φιλοσοφίας.
- Εργάστηκε για μια δεκαετία (1973-1983) σε φροντιστήρια της Αθήνας και του Πειραιά.
- Εργάζεται στην ιδιωτική εκπαίδευση από το 1973 και στα Εκπαιδευτήρια Ζηρίδη από το 1975.
- Το 1985 φοίτησε στη Σχολή Επιμόρφωσης Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΣΕΛΜΕ).
- Παρακολούθησε ποικίλα σεμινάρια εντός και εκτός των Εκπαιδευτηρίων Ζηρίδη.
- Δίδαξε εκπαιδευτικούς για τρεις συνεχείς χρονιές στο επιμορφωτικό τμήμα του Campus Arts and Sciences (1993-94, 1994-95, 1995-96) θέματα και προβλήματα Αρχαίας και Νέας Ελληνικής Γραμματείας.
- Σε συνεργασία με το περιοδικό «Επίτροχος» οργάνωσε και επιμελήθηκε τρία λογοτεχνικά-μουσικά πολυθεάματα στα πλαίσια του Φεστιβάλ Σύμης (1996, 1997, 1998).
- Πλούσιο είναι το εισηγητικό έργο του στις συσκέψεις του κλάδου των Φιλολόγων των Εκπαιδευτηρίων Ζηρίδη.
- Είναι συντονιστής των φιλολογικών μαθημάτων στο Γυμνάσιο των Εκπαιδευτηρίων Ζηρίδη.
- Το 1999 συμμετείχε με «εργαστήριο» στο 1ο Συνέδριο Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση που οργάνωσαν τα Εκπαιδευτήρια Ζηρίδη. Θέμα: «Πολυεδρικά διδακτικά δρώμενα, μια καινοτομία στην Εκπαίδευση».
- Οργάνωσε μάθημα τηλεδιάσκεψης. Δίδαξε δημιουργικό λόγο παράλληλα σε μαθητές της Α' Γυμνασίου και μαθητές του σχολείου της Ελληνικής κοινότητας στο Ελσίνκι. 1999 - 2000.
- Οργάνωσε πολλές θεατρικές και μουσικές παραστάσεις στα Εκπαιδευτήρια Ζηρίδη από το 1975 έως το 1997.
- Ασχολείται με τη ζωγραφική, τις κατασκευές και το κόσμημα και έχει παρουσιάσει έργα του σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις. (Γκαλερί Άνεμος 1991, Villa Stella Ηρακλείου Αττικής 1996, Σύμη 1981, 1988, 1993, 1998, Πολιτιστικό Πολύκεντρο Ηρακλείου Αττικής 2000.
- Διατελεί Σύμβουλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων στο θέατρο «Ελεύθερη Έκφραση» την περίοδο 2000 - 2001.

Συγγραφικό έργο

- Η Ανάγνωση στις ανώτερες τάξεις του Δημοτικού, έκδοση των Εκπαιδευτηρίων Ζηρίδη (Ομαδική εργασία).
- Σημειώσεις για τον Άνθρωπο και τον κόσμο του. Θεωρητικός οπλισμός για την Έκθεση Ιδεών 1989 (7 ανατυπώσεις), εκδόσεις Γρηγόρη.
- Δοκιμές σε λογοτεχνικά κείμενα της Α' Γυμνασίου, 1981 (1 ανατύπωση), εκδόσεις Γρηγόρη.
- Λόγος του Λυσία εναντίον του Ερατοσθένη, 1996, Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Διδακτικές προτάσεις, 1996, εκδόσεις Γρηγόρη.
- Η Ελληνική Γλώσσα (Αρχαία, Βυζαντινά και Λόγια Κείμενα), τόμος I (1997) και τόμος II (1998), έκδοση των Εκπαιδευτηρίων Ζηρίδη. (Ομαδική εργασία).
- Ομήρου Οδύσσεια, σημειώσεις για την α' γυμνασίου, έκδοση των Εκπαιδευτηρίων Ζηρίδη, 2000 (Ομαδική εργασία).
- Χρονολόγιο, Μικρή ελεγεία για νικημένους. Ποίηση, Έκδοση του Πολιτιστικού Κέντρου του Δήμου Ηρακλείου Αττικής, 2000.

Σύντομα εκδίδονται

- α) Ομήρου Οδύσσεια, Τριάντα φύλλα εργασίας για μαθητές της α' γυμνασίου (σεφ. 250).
- β) Διδακτικές προτάσεις II (σεφ. 150).

ΘΕΑΤΡΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

Γιατί ο πολιτισμός είναι
ανάσα για τη ζωή μας...

ΜΑΙΡΗ ΙΓΓΛΕΣΗ

Διεύθυνση: Λέσβου 8, Κυψέλη, Αθήνα
(Από Πατισίων 212 - Στάση Καλιφρονά)

Στα τηλέφωνα 86.45.400 - 86.47.003
(κιν.: 0932 - 133764)

μπορείτε να κλείσετε παράστασεις
για τμήματα ή τάξεις του σχολείου σας.

Πολιτιστικό Κέντρο
Δήμου Ηρακλείου Αττικής
Τηλ.: 27 77 511
Ώρες επικοινωνίας: 10.00 - 13.00
και 17.00 - 21.00